

Tanterv az unitárius elemi iskolai vallás- oktatáshoz.*

Az oktatás anyagának a mértékét az elérendő cél szabja meg s ezért nagyobb változtatásokat tenni új tantervünk készítése alkalmával nem volt szabad. Hogy tantervünk talán céljának nem felelt meg, nem a tanterv maga volt az oka, hanem oka volt az évi jelentésekből tapasztalható tény, hogy hitoktatóink bizonyos (bár csekély) százaléka nem ismerte 20 év múlva sem a tantervet, vagy ha ismerte is, azt nem tekintette zsinórmértéknek. Továbbá a legtöbb helyen hibás volt maga a tanak (a rég elavult katekhizáló módszer. Simén D. Biblia történetek, Kriza: Kis Káté), mely modern pedagógiai és didaktikai elveinkkel egyáltalán nem egyeztethető össze.

Hogy tanításunk anyagát megállapíthassuk, ki kell tűznünk a *célt*, ha a célt kitűztük, látni fogjuk az útát is, melyen haladnunk kell.

Nem elég a tanítás anyagát csak általánosságban meghatározni, mert a hitoktatók így elkalandozhatnak más mezőre, de célszerű a tankönyvirásért is a tananyag terjedelmét részleteiben is megállapítani.

A tananyag megválogatásánál új azon módosítás, hogy az 1., 2. osztály anyagából elhagytuk a bibliai elbeszéléseket, minden osztály részére kitűztük a napi események megbeszélését erkölcsi szempontból. Jelesebb hit- és erkölcsstani munkák olvastatása alapján nyújtjuk az ismétlő iskola tananyagát. Az elrendezésben ezek mellett megemlítjük azt, hogy az egyháztörténeti anyag a fejlődés elvénél fogva (történeti egymásután) az új testamentumi anyagon épül fel s ezzel a történelmi fejlődéssel kapcsolatban mutatjuk be

* Közzöljük az unitárius elemi iskolai és gimnáziumi vallástanítás tantervét, hogy az érdeklődők minél szélesebb körben és nagyobb számmal tanulmányozhassák s az illetékes fórumok előtt nézetüket kifejtthessék.

egyházunk mai állapotát feltüntető szervezetünket (régii tantervünkben egyházunk története el volt teljesen kallódva) s így a tanult erkölcsi és vallástani anyag rendszerezése a 6. osztályra marad, mint ahová tényleg való is.

A vallástanítás célja. A növendékeket bevezetjük gyakorlatilag és elméletileg (külső és belső szemléltetés) egyházunk erkölcsi és hitéletébe, gyermekhez mért módon. E cél eléréseért megmutatjuk szemléleti példákkal a vallásos és erkölcsös élet igaz céljait; lelkükbe vessük az erkölcsös élet örök igazságait, parancsait; képe-sítjük arra, hogy tudatos, erényes életet éljenek. Emberré, de val-lásos, egyházáért ha kell áldozni is kész emberré neveljük.

Irányelvek a vallástanítás anyagának kijelölésében. Az unitá-rius vallásra alkalmazhatjuk Lessing ezen örök értékű szavait: „Az egyház tana egyszerű; könnyen érthető; nem tan, hanem maga az élet, a szeretet élete Istenben s felebarátainkkal való közösségben“.

Ha e tan maga az élet, akkor ezt az életet kell, hogy nyújt-suk a növendékeinknek; az élet pedig egymagában is megragadó a gyermeki lélekre. Ha így az életet, oktatásunk anyagát kiválogatni s elrendezni a modern pedagógiai szempontok s módszertani elvek szerint tudjuk, akkor semmit könnyebben tanítani nem fogunk, mint a vallást, semmi oly vonzó és kedves nem lesz, mint azaz idő, mit erre fordítunk.

Általánosan tudott dolog, hogy a gyermek fejlődésében oly-szerű fokozatok vannak, mint amelyet a történelem tanítása az emberiség fejlődési menetéről mutat.

Tantervünk készítésének a történeti fejlődés elvét kellett kö-vetnie, ha az életet akarta nyújtani. Fejlődés van mindenben: „Úgy az egyesek, mint népek alacsony szellemi és erkölcsi fokról maga-sabb fokra emelkednek; erkölcsi érzületükben, tudatukban emel-kedő haladás észlelhető“. Ez a szabály alkalmazható a gyermeki lélek fejlődésére is. Ismernünk kell tehát a lélek ezen fokozatos fejlődését, hogy aztán a fejlődési fokoknak megfelelő tananyagot kiválaszthassuk.

Ha ezt az elvet alapul elfogadjuk s ha ez alapon az embe-riség történeti fejlődésének útjait követjük, azaz az egyén és az összesség fejlődési fokai alapján kiválogatjuk az összesség fejlődő életéből azokat a fokozatokat, melyek mint klasszikus típusok a növendékek érdeklődését állandóan táplálják s ezeket az általános tanterv fokozataival koncentrikus kapcsolatba hozzuk, akkor oly

képzet- és gondolatcsoportokat nyújtunk, melyek akár magukban elszigetelten, akár mint a többi érzelmi anyaggal kapcsolatban levő képsorozat alkalmatosak arra, hogy a növendékek részvétét felébresszék s érdeklődését tartósan megragadják.

Lélektani szempontból is helyesen akkor járunk el, ha az oktatásban az emberiség fejlődésének menetét követjük.

Épen ezért, ami az emberiséget gyermekkorában foglalkoztatta, akörül csoportosuljon az első fok tananyaga.

A gyermekkorban pedig, akár az egyén, akár az összeség gyermekkorát tekintjük, a mese, a monda az, amivel a lélek legszívesebben foglalkozik. Az első fok tehát a képzelődés, az elbeszélés korszaka.

Tapasztaljuk, hogy sok gyermek, ki a szülői házban eleven, beszédes volt, az iskolában elnémul, szótanul lesz. Lelki életének fejlődésében szakadás áll be: nem felel meg az iskolai élet kezdete lelke fejlődési menetének. Természet szerint e korban a lélekben a képzelem az uralkodó, eleme a játék és *mese*.

A népmesét gyermek, ifjú, felnőtt egyaránt szereti olvasni, hallgatni. Ezek mindenike erkölcsi tartalmú, melyek körül erkölcsi oktatásunkat igen szépen csoportosíthatjuk. A népmese az, mi leginkább összhangzik a gyermeki lélek fejlődési fokával, a történelmi fejlődés elvével és nevelési célunkkal. Ott volnának az erkölcsi elbeszélések, de azok megválogatása igen nehéz. Azok többnyire mesterséges gyártmányok, nem gyermekiesek, naivok, hanem gyermekesek. A mondva csinált émelegős történetek nem iskolába valók. „A gyermeknek csak a legjobb elég jó“.

A két első évben egyáltalán nem való a bibliai történet. A 6—7 éves gyermek lelke még üres lap, nem ismeri saját szülőföldjét; az a kevés képzet, fogalom, mely lelkében van, oly rendezetlen, homályos, hogy azokhoz nem tudná kapcsolni a nyújtandó új gondolatokat, szokásokat, erkölcsöket. Ismeretlen neveket adunk ismeretlen események keretében, ismeretlen világból s így azokat nem képes megérteni. Nem ismerik saját kis világukat s kényszerítjük, hogy ismerjenek meg egy távoli világot, annak éghajlatát, talaját és növényzeti viszonyait. Így tesszük megunttá oktatásunkat s vetjük meg a szellemi túlterhelés melegágyát. Megokolttá teszi ezeknek elhagyását az a körülmény is, hogy e korban nem ragaszkodhatunk eléggé a biblia szavaihoz, kénytelenek vagyunk közvetítő eszközöz nyúlni, az átalakításhoz s midőn azt akarjuk,

hogy a gyermeki létekhöz közel fékezzünk, eltávolodunk tőle; a történet erőltetetté lesz, mondva csinálttá válik s e miatt nevelő hatása kárba vesz.

Célunk, hogy a gyermek érdeklődését, erkölcsi és vallásos érzületét ébresszük fel, de míg a 6—7 éves korban tisztán a népmesét és helyi mondákat s csak szükség esetén erkölcsi történeteket jelöltük meg oly alapnak, mely körül oktatásunk anyaga mozog s melybe bekapcsoljuk az erkölcsi vonatkozású költeményeket, tehát a hazai költészet közelfekvő, a nép lelkéből kisugárzó erkölcsi energia megnyilatkozásait nyújtjuk lelki táplálékul, szemlélet alapján megfigyeltetjük azt a társas és egyéni életet, melybe az egyént az Isten gondviselése helyezte, bemutatjuk hitéletünknek alapját, látható formáját: az istentisztelet módját, addig a 3—4. osztályban vallás erkölcsi nevelésünknek alapja, a biblia, erkölcsi életünk fejlődésének örökszép történelmi könyve lesz.

Eddigi oktatásunkkal nyújtottunk mi is, továbbá a beszéd-értelem-gyakorlatokkal szerezték a növendékek annyi ismeretet, hogy bátran elvihetjük őket abban az időben és térben távollevő világba, erkölcsi viszonyainak ismertetésébe, amelyek vallás erkölcsi életünknek alapját képezik.

A biblia tagozódása szerint oszlik itt meg a tananyag. A 3. osztályban tanítjuk az ó-testamentumi történeteket, de nem mint a zsidónép egészének fejlődési történetét, hanem kiragadva az egészből a gyermeknek való egyszerű, családi jellegű elbeszéléseket, melyek leginkább megközelítik a mese- és mondaszerűséget s mint ilyenek leginkább érdeklik a még mindig képzelődésen táplálkozó gyermeki lelket. Másrésztől kiválogatjuk és kihagyjuk belőle azokat, amelyekben a bűnnek van vezető szerepe. Mert az oly elbeszélések, mint Kain gyilkossága, vagy Ézsau csalása, célunk érdekében fel nem használhatók. A testvérgyilkosságnak ezen leírása a kedélyre rossz hatást gyakorol s Ézsau példája a rafinált csalásnak oly mesteri formája, hogy épen emiatt félő a gyermek forrongó, minden kis érintésre érzékenyen reagáló lelki világába dobni.

A 4. osztályban doigozandó fel a szeretet erkölcsstana Jézus élete keretében.

Míg az 1., 2. osztály tananyaga az erkölcsi élet életrehívását célozza s előkészíti a növendéket az erkölcsi és hitélet megismerésére, addig a bibliai történetek az erkölcsi nevelés mellett nyújtanak hittani és kulturhistóriai ismereteket is. Az Isten és ember

közötti viszony, az Isten és ember tulajdonságainak ismertetésére s belső szemléltetésére a bibliai történetek a legalkalmasabbak. Isten mindenhatósága, mindentudósága, végtelen türelme s szeretete az emberhez minden sorából kitűnik; az ember gyarlósága, gyengesége, ráutaltsága arra, hogy higgye: van Isten, ki mindnyájunknak édes atyja, e történetek segítségével felfogható.

Erkölcsei életünk példányképe: Jézus fenséges alakja s a benne örök lánggal égő Isteni eszmény, a szeretet, e történetekben van megrajzolva, lerakva,

Bemutatjuk az ember kulturális fejlődésének fokozatait a hit-élet kialakulásának, megértésének érdekében. Az embert, amint magára maradván küzd léteért s elszóródik a föld minden részébe. A vízözön leírásánál megismerik Isten végtelen türelmét, büntetését, jutalmazását, de látni fognak valamit azokból a nagy geológiai átalakulásokból is, melyen földünk kialakulása folyamán átment. A pátriárkák élettörténeteiből a hit- és erkölcsi újabb és újabb fogalmak mellett az életmódok fejlődéstörténetével találkozunk, a nomád kezd kultúremberré válni, a vadász és pásztor földművelővé lesz. A család átalakul néppé s a nép kebelében kialakulnak a különböző osztályok. Ez oktatás keretében ismerkedik meg a különböző kormányformák fokozatos fejlődésével s megismeri a vallásformák közül a pogányságot s az egy isten hitét, látja a kettő közötti hosszas küzdelmet és különbséget (Dittes).

Szemeik előtt változik át a zsidók bosszúálló Jehovája mindenek szerető és megbocsátó Istenévé s hajt a bethlehemi rügy egy termő ágat, mely áldástosztó gyümölcsét mind az egész földön széthinti: kialakul a zsidó vallásból és erkölcsstanból a keresztény vallás- és erkölcsstan.

Az apostolok, különösen Pál apostol ismertetésével eljutunk az 5. osztályban az egyháztörténet, így speciálisan az unitárius egyház fejlődése ismertetéséhez. Ebből annyit s úgy tanítsunk, hogy a gyermeki lélek egyrésztől értse meg azt, hogy a különböző keresztény hitágazatok mily viszonyban vannak egymással, másrésztől jeleseink életrajzai alapján a létért való küzdelmeinkben végig vezetve vallási nézeteink igazát lelkükbe vessük s unitárius keresztényekké tegyük, kik, ha kell egyházuk érdekében áldozni is képesek.

Egyháztörténetünk befejezésekképpen az 5. osztályban bemutatjuk egyházunk jelenlegi állapotát, alkotmányát, szervezését.

Vallásos életünk történeti fejlődése során növendékeinket megismertettük vallási és erkölcsi érzetekkel. Szerezték ismereteket, de ezek nem összefüggő egészek: tégladarabok, melyeket rendszerbe foglalni, öntudatosá tenni, szilárd, az élet minden viharainak ellenállani tudó épülettömbbé formálni még az iskola feladata. A nevelő oktatásnak célja nemcsak az, hogy homályos sejtelmek, eszmék, szándékok, törekvések, célok ébredjenek a lélekben, hanem az is, hogy ezek öntudatosá, áttekinthető egészszé válva, logikai egymásutánban rendszereztesse s így a nemes elhatározásnak, cselekvésnek állandó irány szabassék s a minden emberi nagyság alapja: az erkölcsi jellem kialakíttassék. Ezért hitoktatásunknak betetőzése a 6. osztályban a rendszeres hit- és erkölcsstan.

Az ismétlő iskola még egyszer áttekinti a tanult történelmi, erkölcsi és hittani anyagot: előkészíti a növendékifjakat a konfirmációra.

Tantervünk készítésénél arra törekszünk, hogy az összeség kulturfejlődésének genetikai sorrendjét kövessük. Megmutassuk a hitélet fejlődésének menetét s ez alapon a növendék érdeklődését felébresztve, azt a folyamatot az egyénbe átültessük, ügyelve arra, hogy azok egymásból fejlődve magukban is, de az egészszel, az előbbivel összefüggő egészet alkossanak s így a gyermeki lelket megragadják, érdeklődését felköltsék s képző hatásukat kifejtsék.

Törekednünk kell arra is, hogy lehetőleg kapcsolat legyen a hittan és a többi tantárgy között. Ezért oktatásunk menetét az 1., 2. osztályban a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz kapcsoljuk; a többi osztályokban keressünk kapcsolatot a szülőföld ismeretével (földrajz, történet), tehát a többi érzelmi anyaggal. Felekezeti iskoláinkban ezen irányelv könnyen megoldható, de községi, vagy állami iskolákban tanító-hitoktatóink is alkalmazkodhatnak hozzá, ha az iskola tananyagbeosztásával megismerkednek.

A tananyag részletes átnézete.

1. osztály.

Hittan. Heti 2 óra.

Beszéd- és értelemgyakorlat az erkölcsi nevelés szolgálatában.

Egyszerű népmesék alapján beszélgetés magunkról, a szülőkről, a testvérekről, rokonokról, az ezek között levő viszonyról s ezek tulajdonságairól (szeretet, engedelmesség, tisztelet, hála; mértékletesség, takarékoság, rendszeretet, jószívűség).

A mindennapi élet fontosabb eseményeinek megbeszélése erkölcsi szempontból.

Az ünnepek ismertetése.

Egyszerű rövid imák (reggeli, estéli, délelőtti, étel utáni, tanulás előtti, tanulás utáni).

Egyházi énekekből: Uram templomodba gyültünk, Világosság szent atyja, Szent vagy Isten, szent vagy, Úr Istennek szent fia, Dicsérünk téged Isten, Teremtő nagy Isten, Dicsőítünk és tisztelünk, Gyermekednek szája.

2. osztály.

Hittan. Heti 2 óra.

Beszéd- és értelemgyakorlat a vallás erkölcsi nevelés szolgálatában.

Egyszerű népmesék, mondák alapján beszélgetés azon viszonyról, mely az ember és felebarátja, ember és Isten, ember és természet (állat, növény) között van. Az ember tulajdonságai (részvét, bátorság, kitartás, türelem, egyeneslelkűség, önbecsülés, áldozatkészség, önfeláldozás). Állat- és növényvilág védelme. Hazaszeretet.

A mindennapi élet fontosabb eseményeinek megbeszélése.

Az istentisztelet módjának ismertetése szemléltetés alapján. Uri imádság, templomba meneteli és kijöveteli imádság: ima a hazáért, ima a szülőkért, erkölcsi szabályok.

Egyházi énekekből: Dicsérlek tégedet, Im az áldott nap feljövén, Gyászba borult a természet, Tehozzád kiáltok Úr Isten, Hajlékodba, templomodba, Istentől megáldott hivek, Oh jöjj az Urnak házába, A Sionnak hegyén Úr Isten, Örvendezzünk örömmünkben.

3. osztály.

Hittan. Heti 2 óra.

Történeti oktatás a vallás-erkölcsi nevelés szolgálatában.

Bibliai történetek (A teremtés, Az első emberpár, Vízözön, Babel-tornya, Ábrahám, Izsák, Jákób, József, Mózes, A birák, Jób, Ruth, Eli és Sámuel, Dávid, Salamon, A próféták) alapján beszélgetés az ember lelki tulajdonságairól, Isten és ember közötti viszonyról, Isten tulajdonságairól (mindenhatóság, mindentudóság, láthatatlan, mert lélek, az emberekhez való szeretete, véghetetlen türelme stb).

A mindennapi események megbeszélése erkölcsi szempontból.

A tizparancsolat értelmezése. Alkalmi imák ünnepek szerint.

Egyházi énekekből: Menjetek el békességgel, Isten szent házába bémegyek, Úr Isten, kész az én szívem, Vidám szívvel, víg zengéssel, Dicsőült helyeken, Közelb hozzád uram, Tebened szent atyám, Az urnak házában, Óh seregeknek Istene, Adjátok hálát az Istennek.

4. osztály.

Hittan. Heti 2 óra.

Történeti oktatás a vallás-erkölcsi nevelés szolgálatában.

Bibliai történetek alapján (Keresztelő János, Jézus születése, Jézus a templomban, Jézus megkeresztelése, tanítványok választása, a hegyi beszéd, a szombat, a bűnös asszony, Jézus és a gyermekek, a könyörülő szamaritánus, a tékozló fiú, a tiszta búzáról és a konkolyról, az elrejtett kincsről és a drága gyöngyről, a gonosz szolgáról, a szőlőmunkásokról, a farizeusról és a publikánusról, a végvacsora, Jézus a Getsemáné-kertben, Jézus megfeszítése, az első pünköst, Saul megtérése) Isten és emberek iránti köteleltségeinkről; erény, véték; élet, halál, jövő élet; bűneink megbánása (megtérés), álszenteskedés stb. Jézus, mint példánykép.

Napi események megbeszélése erkölcsi szempontból.

Az úri imádság és szeretet tanának értelmezése. Imák alkalom és ünnepek szerint.

Egyházi énekekből: Úr Isten az én imádságom, Tarts meg engemet, Mindenható fővalóság, Az Istenhez az én szómat, Dicsérlek, Uram tégedet, A kereszténységben, Krisztus ma feltámadta, A pünköstnek jeles napján, Dicsér téged teljes szívem. Halottiak: Oh keserves jaj szó, Tovább már nem kísérhetünk.

5. osztály.

Hittan. Heti 2 óra.

Történeti oktatás kimagaslóbb jeleseink élettrajza alapján a vallás-erkölcsi nevelés szolgálatában.

Az egyház megalapítása (Pál apostol munkássága); az első keresztények istentisztelete és erkölcsi élete; a keresztény vallás elterjedése és a magyarok megtérése; az egyház tanába becsúszott téves tanítások, hitjavítás (Luther, Zwingli, Kálvin, Socinus), Dávid Ferenc, Hunyadi Demeter (az unitárius vallás megalapítása); Koncz

Boldizsár, Almási Mihály (az óvári főiskola és piaci templom elvétele, a második főiskola építése; Szentábrahámi Mihály, Agh István, Zsuki László (a harmadik főiskola építése), Augusztinovits Pál, Kriza János, Brassai Sámuel, Berde Mózsa, a külföldi unitáriusok.

Szervezettenből: Egyházközségek (kebli tanács, közgyűlés), egyházkörök, képviselőtanács, főtanács, az egyház főhivatalnokai (püspök, főgondnokok). Esperes, köri gondnok, pap, tanító (kántor), gondnok. Az unitárius egyház törvényben biztosított legfontosabb jogai. Iskoláink.

A napi események megbeszélése erkölcsi szempontból.

Imák alkalom szerint.

Egyházi énekekből: Az Úr én nékem őriző pásztorom, Mindenkoron áldom, Tebenned biztunk, Nosza istenfélő szent hivek, Legyen béke áldott Isten, Hiszek és vallok egy Istent, A királyi székben ülőnek, Legyen kedves az áldozat, Boldog vagy ember.

Halottiak: Elbocsátunk szelid lélek, Jer temessük el a testet.

6. osztály.

Hittan. Heti 2 óra.

A vallás-erkölcsi nevelés betetőzése a szerzett ismeretek rendszerbe foglalása által.

Erkölcstanból: Az ember, mint erkölcsi lény. Kötelességei: önmaga (a szív tisztasága, szelleme és teste) iránt; embertársai (szülői, testvérei, rokonai és felebarátai) iránt; Isten iránt; kötelességeink hazánk és egyházunk iránt.

Hittanból: Isten és tulajdonságai, az ember és tulajdonságai, Jézus munkája, a szentlélek, egyház, biblia, vallás.

Szertartásanból: Istentisztelet, keresztelezés, konfirmáció, úrvacsora, házasság, temetés, pap és tanító beiktatás, templomszentelés, papszentelés.

A napi események megbeszélése erkölcsi szempontból.

Imák alkalom szerint.

Egyházi énekekből: Oh felséges Úr, Szivemet hozzád emelem, Dicsőséges Úr Isten, Erős várunk, Jó Úr Isten, Vigyázz értem, Úr Isten, Szeret, imád, magasztal, Napsugárnak fénye ömlik, Mint a szép hives patakra, Hajnal mosolyg az éj után. *Halottiak:* Lételünk csak füst és pára, Már elmegyek az örömbbe.

Ismétlő iskola.***I. osztály.***

Hittan. Heti 2 óra.

Bibliatörténet a biblia alapján.

A biblia története, a biblia részei (ó- és újtestamentum, történeti, tanító és jövendölő könyvek).

Olvasandó: A zsoltárok, példabeszédek, Jézus élete és tanításai, Pál apostol leveleiből némely válogatott részek.

Pár bibliai vonatkozású költemény.

Egyházi énekekből: Előkészítés a következő vasárnapi istentiszteletre.

II. osztály.

Hittan. Heti 2 óra.

Egyháztörténelem: Rövid egyetemes történeti áttekintés után Dávid Ferenc életrajzának, a kis tükör némely részeinek, Berde Mózes, Brassai életének olvasása.

Jeleseinkről írt pár költemény.

Egyházi énekekből: L. az I. oszt. anyagát.

III. osztály.

Hittan. Heti 2 óra.

Előkészítés a konfirmációra. (Hittan, erkölcsstan, szertartástan, szervezettan.)

Olvasandó Péterfi—Marion: Az ember kötelességei és jogai. Smiles: Jellem, Kötelesség c. munkáinak egyes válogatott részei.

Egyházi énekekből: L. az I. oszt. anyagát.

Az unitárius gimnáziumi vallástanítástanterve.

I. A vallástanítás célja.

A vallástanítás célja az, hogy növendékeink lelkében élő és öntudatos hit fejlődjék, amely jó cse'ekedetekben és a szeretet munkáinak gyakorlásában nyilatkozik meg, hogy tudásukat és erkölcsiségüket vallásos szellem hassa át, hogy tiszta világitásban lássák és értsék meg egyházunknak, szertartásainknak és intézményeinknek a krisztusi kereszténységen való nyugvását s ez által vallásunknak buzgó hivei s egyházunknak lelkes tagjai legyenek.

II. A vallástanítás anyaga.

I. osztály heti 2 óra.

a) Izrael népének vallása az ószövetségi könyvek alapján. Bevezetésül általános bibliaismertetés. A megfelelő bibliai helyek olvasása.

b) Egyházi énekek az énekes könyv alapján, értelmezve, könyv nélkül.

II. osztály heti 2 óra.

a) Jézus élete és tanításai az újszövetség alapján. A Máté, Márk és Lukács szerinti evangéliumok olvasása.

b) Egyházi énekek, mint az I. osztályban.

III. osztály heti 2 óra.

a) Keresztény erkölcstan elemei. A vonatkozásban levő bibliai helyek olvasása s egyes szép mondások betanulása.

b) Egyh. énekek, mint az I. osztályban.

IV. osztály heti 2 óra.

a) Unitárius hittan a szertartások ismertetésével. Bevezetésül a különböző vallások rövid ismertetése. Előkészület a konfirmációra. A vonatkozásban levő bibliai helyek olvasása és szép bibliai idézések betanulása. Ezenkívül Pap Domokos „Dávid Ferenc élete“ című művének olvasása.